Пам'ятайте про Україну!

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація Svoboda
30 Montgomery Street
Jersey City N J 07302
Телефони (201) 434-0237
(201) 434-0807
(201) 434-3036
УНСоюз. (201) 451-2200

РІК XCII Ч. 247. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК П'ЯТНИЦЯ, 27-го ГРУДНЯ 1985 ЦЕНТІВ 25 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK FRIDAY, DECEMBER 27, 1985 No. 247. VOL. XCII

АД ГОК КОМІТЕТ В ОЛБАНІ ВЗІРЦЕВО ЗАКІНЧИВ ПРАЦЮ

Джерзі Сіти, Н. Дж. — Створений „Ад Гок Комітет для справи відповідного представлення Великого голоду в шкільних посібниках стейту Ню Йорк закінчив особливо прикладно свою працю, висилаючи при кінці листопада ц.р. окремі листи до всіх громадян, що відгукнулися на його акцію і переслали грошові датки призначені для покриття видатків евентуальної судової справи.

Листи, за підписом голови комітету Михайла Гереця, писаря Юліяни Шипилявої та скарбника Мирона Бучака, інформують громадян про перебіг праці комітету і про причини чому комітет рішив не починати судового процесу, як це було спершу в плянах, тому що після всестороннього розглянення усі зацікавлені ствердили, що судова розправа була згори призначена на прогру.

Комітет у своєму вичерпному листі також інформує, що вийшли з друку вже два перші томи посібника п. н. „Голокост і геноцид", а третій том готовий до друку з матеріялами про Великий голод, які підібрав В. Літинський з Трой, а переглянули їх д-р Джеймс Мейс, Валя Макогон та М. Гереця. Також ці матеріяли на прохання комітету переглянуло 12 українських та неукраїнських науковців і більшість їхніх завваг департамент освіти стейту Ню Йорк погодився вмістити у третій том.

Комітет інформує в ім'я справедливості, що департамент освіти старається злагіднити взаємовідносини з українською громадою і у випущених двох перших томах посібника про „Голокост і геноцид" зазначено, що включено секції „Голод в Україні" та „Порушення людських прав в Україні". Рівнож щоб зрівноважити неприхильні згадки про українську поліцію в концентраційних таборах, стейтові чинники погодилися включити розвідку проф. Тараса Гунчака про втрати українців в часі Другої світової війни.

На кінці того точного звіту Ад Гок Комітет повідомляє, що готовий усім жертводавцям повернути їхні датки, взглядно їх 90% з уваги на те, що комітет мав певні видатки навіть без судового процесу, або якщо жертводавці бажають, можуть ці гроші зужити на інші цілі, які комітет їм суґерує. В тій цілі до листа залучений формуляр, на якому жертводавці можуть вибирати, як бажають, щоб їхні гроші були зужиті. Якщо комітет не буде мати відповіді, тоді автоматично поверне жертводавцеві 90% суми, яку він переслав. Розсилка грошей має відбутися в найближчому часі.

Український скрипаль виступає у квартеті

Сарасота, Фла. — Місцева преса пише з признанням про успіхи музичного квартету, в якому членом є скрипаль українець Юрій Василякі.

Квартет, який виступає під опікою місцевого Нового коледжу, заплянував на біжучий сезон ряд концертів, з яких перший відбувся 17-го листопада 1985 року.

Квартет працює у теперішньому складі вже через декілька років і з кожним роком здобуває більше успіхів та признання.

У біжучому сезоні доказом успіхів цієї музичної одиниці буде концерт 12-го січня 1986 року спонзорований Ван Везел Голл, де відбуваються постійно концерти світової слави музик.

Члени квартету грають також в симфонічній оркестрі західнього побережжя Фльориди.

В КУРІТІБІ ВІДБУВСЯ СОБОР УАПЦЕРКВИ

С. Бавнд Брук, Н. Дж. — З благословення Митрополита Мстислава, первоієрарха УАПЦеркви в діяспорі, в днях 30-го листопада до 1-го грудня 1985 року, у місті Курітіба, Парана, Бразилія відбувся IУ Звичайний Епархіяльний Собор УАПЦеркви в Латинській Америці.

Відбувся цей Собор в церкві Св. Димитрія Солунського на Біґоріллььо коло Курітіби. Участь у Соборі взяло духовенство та делеґати чотирьох держав Латинської Америки, де знаходяться парафії Церкви. Наради Собору проходили в братній атмосфері. Собор схвалив цілий ряд резолюцій, які будуть опубліковані після затвердження їх Владикою Митрополитом. Вибрано новий склад Консисторії.

З огляду на недалеку річницю 1000-ліття Хрищення України схвалено видати в португальській та еспанській мовах популярно написані книжечки з історії Української Православної Церкви. Собор закінчено Архиєрейською Службою Божою і відправою Молебня Подяки.

З благословення Митрополита Мстислава цей Собор очолив Архиєпископ Володимир, який відвідав перед тим більшість парафій та церковних громад в Арґентині, Параґваю, Бразилії та Венесуелі. Перебіг Собору та інтерв'ю з Владикою Володимиром були зфільмовані головною телевізійною станцією Бразилії.

Друкується новий том „Українського Історика"

Кент, Огайо. — Вже здано до друку матеріяли до четвертого тому „Українського Історика" (том XXII, ч. 1-2, 1985), який в короткому часу буде розісланий усім передплатникам журналу. Цей том присвячений відзначенню 20-ліття Українського Історичного Товариства і пам'яті д-ра О. Кандиби-Ольжича, видатного вченого, поета, суспільно-політичного і революційного діяча України XX століття. У цьому випуску друкуються такі матеріяли: „Двадцятиліття УІТ, 1965-85", Олександер Домбровський — „Проблема антів на сучасному етапі ранньоісторичних дослідів", Тома Приймак — „Конституційний проєкт М. Грушевського з 1905 року". У відділі „Олег Кандиба-Ольжич: 1907-1944" містяться такі статті і джерельні матеріяли: Марко Антонович — „О. Кандиба-Ольжич — впровадження", Любомир Винар — „Наукова діяльність д-ра Олега Кандиби", Володимир Маруняк — „О. Кандиба і Культурна Референтура ПУН в роках 1937-42", Яків Шумелда — Чому згинув д-р Олег Кандиба-Ольжич в концентраційному таборі. Спогади: К. Лазор — „Думками вслід за Ольжичем", М. Антонович-Рудницька — „Із споминів про Ольжича", Докія Гуменна — „Неповторні зустрічі", — Тома Лапичак — „Як згинув Олег Кандиба", — В.П. Стахів „Як згинув Ольжич". Недруковані праці: О. Кандиба — „Техніка посудин на ніжці в пасковій кераміці", О. Кандиба — „Троцьківська змія і совєтський монотеїзм" (англомовна стаття). Джерельні матеріяли (недруковані листи): „Листи О. Кандиби до Є. Онацького", „Листи Є. Онацького до О. Кандиби", „Листівка О. Кандиби до М. і М. Антоновичів", „Листи про О. Кандибу Ольжича — тут друкуються листи Мих. Михайлевича, Є. Онацького, О. Неприцького-Грановського, Микола Глобенка, Дмитра Донцова, Юрія Русова, Остапа Грицая і ген. М. Капустянського.

У відділі „Генеалогія" друкується довідка Олександра Оглоблина „До питання про походження О. Олеся". У відділі „Бібліографічні дослідження' — Дмитро Штогрин — „Олег Кандиба-Ольжич: бібліографія". Відділ „Літературознавство: Юрій Бойко — „Творчість М. Вовчка". Відділ „До історії УІТ": Любомир Винар: „Архівні матеріяли: листи Ярослава Пастернака, В. Дубровського, о. І. Назарка, Миколи Чубатого, В. Міяковського і інші матеріяли. „Відділ Грушевськіяна": М. Антонович — „Справа Грушевського".

У 1985 році відзначено 20-ліття УІТ з наміром створити здорову і міцну базу для дальшого видавання і розбудови „Українського Історика", єдиного журналу української історіографії і наукового українознавства. Можна складати одноразові добровільні пожертви на Видавничий Фонд УІТ і ставати передплатниками „Українського Історика". Ціна цього випуску 17 амер. дол.; річна передплата журналу виносить 25 амер. дол. Пожертви і передплати слід надсилати на адресу: „The Ukrainian Historian", P.O. Box 312, Kent, Ohio 44240.

Вшанували проф. Ю. Шевельова

С. Бавнд Брук, Н. Дж. (Л.Дражевська). — З нагоди появи чергового тому англомовних „Анналів Української Вільної Академії Наук у ЗСА", присвяченого проблемам української мови і виданого на відзначення 75-річчя Юрія Шевельова, мовознавця світової слави, у суботу, 7-го грудня ц.р., УВАН влаштувала урочистий вечір. Зібралися шанувальники проф. Ю. Шевельова: українські вчені, літератори, художники, громадські діячі. Прибув Владика Мстислав, митрополит Української Православної Церкви в ЗСА. Було кілька колишніх студентів проф. Шевельова, що нині є викладачами в американських університетах. Святкування пройшло у доброму настрої, якому сприяла приємна обстановка ресторану Голідей Інн у Сомервіллі, Н. Дж., і старання його власника Миколи Бойчука.

Проф. д-р Ю. Шевельов.

Відкриваючи вечір, професор Ратґерського університету Іван Фізер сказав, що так, як Михайло Грушевський своїми працями довів історичність української нації, так і Ю. Шевельов опрацював історію формування й розвитку української мови і цим довів тяглість її історії.

Митрополит Мстислав у своєму привітанні повідомив, що тепер у видавництві УПЦеркви закінчується передрук збірки Номиса „Українські приказки, прислів'я й таке інше", яка була вперше видана 1864 року. Це джерело народної мудрости ніколи не було перевидане і давно стало бібліографічною рідкістю. До збірки Номиса будуть долучені тексти доповідей Ю. Шевельова та інших вчених, прочитаних минулого року на науковій конференції Академії.

Ярослав Білінський, професор Делаварського університету, виступаючи в імені Управи Академії підкреслив, що одним з великих досягнень проф. Шевельова, як президента Академії є те, що з його ініціятиви почала виходити серія видань п.н. „Джерела до новітньої історії України". Окремі томи присвячені певним темам і містять відповідні архівні матеріяли. Завдяки українські громаді, що фінансово підтримала це видання, і безплатній праці українських учених, уже видано два томи, ще кілька томів є в підготові до друку.

Голова Наукового Товариства ім. Шевченка в Америці, д-р Ярослав Падох, вітаючи проф. Шевельова, прочитав поезію Ірини Жиленко „Такий собі сіренький день", в якій вона символічно пише про українців, „забитих намертво і давно у сірому куту", але — пише поетеса — ми „і в нім прорубуємо вікно", але не двері.

Д-р Падох сказав, що проф. Шевельов у науці прорубує широкі двері. Промовець висловив задоволення з налагодженої під час перебування проф. Шевельова у проводі Академії її співпраці з НТШ, яка буде продовжуватися.

Остап Тарнавський, голова Об'єднання Українських Письменників „Слово" відзначив провідну ролю проф. Шевельова в організації у повоєнний період у Західній Европі МУР'у (Мистецького Українського Руху), що об'єднував українських письменників-еміґрантів Тепер „Слово" обрало проф. Шевельова своїм почесним членом.

Учений - літературознавець і поет Богдан Рубчак, який прилетів на свято з Чикаґо, привітав Шевельова від новоствореної установи — Української Науково-Дослідної Програми при Іллинойському університеті в Урбані. Промовець сказав, що в свої юнацькі роки в таборах у Західній Европі, а пізніше в Чикаґо, він читав статті Шевельова, які вражали його свіжістю думки, новими ідеями. Завдяки проф. Шевельову, Б. Рубчак став учасником українського літературного процесу.

Професор Торонтонського університету і адміністративний редактор Енциклопедії Українознавства Данило Струк у своєму привіті відзначив працю проф. Шевельова для енциклопедії, як редактора і автора статтей. Промовець також передав привіт від Манолія Лупула, директора Канадського Інституту Українських Студій, який просив висловити проф. Шевельову подяку за дозвіл зфотографу-

(Закінчення на стор. 4)

РІЗДВЯНІ БОГОСЛУЖБИ НА СОЮЗІВЦІ

Союзівка (А.Б.). — Як повідомляють з осередку Української Православної Громади в Кергонксоні, Н. Й., різдвяна Служба Божа відбудеться о год. 8-ій ранку в православній каплиці на Союзівці у вівторок 7-го січня, в день Різдва Христового за старим стилем.

В католицькій церкві Служба Божа буде відправлена о 10-ій годині.

Р. РЕҐЕН ВИСЛАВ ЛИСТА М. ҐОРБАЧОВУ

Вашінгтон. — Кореспондент газети „Ню Йорк Таймс" Майкл Ґордон, посилаючись на неназваного ним високопоставленого урядового чиновника, повідомив, що президент Роналд Реґен післав генеральному секретареві ЦК КПСС Міхаїлові Ґорбачову листа з пропозицією, щоб експерти двох країн обговорили, як поліпшити взаємну перевірку виконання договору про обмеження підземних нуклеарних випробувань.

За словами цього урядового чиновника, лист Р. Реґена підтверджує давнє американське становище, згідно з яким поліпшення умов перевірки дасть змогу З'єднаним Стейтам ратифікувати підписані в 1970-их роках дві американсько-совєтські угоди про обмеження сили підземних випробувань. Ці угоди Конґрес не ратифікував, бо майже неможливо перевірити їх виконання, а тому угоди можуть порушуватися.

Лист Р. Реґена є відповіддю на лист М. Ґорбачова, що його він вислав Президентові 5-го грудня. Совєтський лідер запропонував Президентові, щоб ЗСА приєдналися до оголошеного Совєтським Союзом мораторіюна випробування нуклеарної зброї. В цьому листі М. Ґорбачов запропонував проводити взаємні відвідування експертами двох країн місць нуклеарних випробувань. Таким чином, Совєтський Союз вперше дав зрозуміти, що готовий дозволити американським експертам перевірити виконання умов американсько-совєтських угод. У листі-відповіді Р. Реґен відхилив пропозиціюприєднатися до совєтського мораторію, підвердивши тим самим попереднє становище ЗСА.

Коли декілька місяців тому СССР оголосив про шестимісячний мараторій і запропонував З'єднаним Стейтам приєднатися до нього, Адміністрація Р. Реґена відповіла відмовою, мотивуючи її тим, що СССР уже провів всі заплановані на цей рік випробування, а ЗСА ще не виконали свою програму.

У СВІТІ

ЛОНДОН І ЛЕНІНҐРАД змагалися за те, де мають відбутися світові змагання гри в шахи, а зглядно відплатна зустріч двох чемпіонів: Ґарі Каспарова і колишнього ґросмайстра Анатолія Карпова. Ленінґрад заоферував один мільйон швайцарських франків (476,190 долярів), а Лондон 1,8 мільйона (857,143 доляри). Отже мач відбудеться в Лондоні. Генеральний секретар світової федерації шахістів Лім Кок заявив, що Лондон дуже надається на такого роду спорт. В останній зустрічі переміг Каспаров.

ЗАХІДНІ ГАЗЕТИ, роблячи під Новий Рік оцінку розвитку совєтської економіки, відмітили, що хоч СССР випередив ЗСА й інші західні країни в деяких родах зброї, зокрема нуклеарних стратегічних ракет, він все ще залишається в оцінці західнього мешканця відсталою під економічним оглядом країною. Для прикладу західні газети наводять багато прикладів і порівнянь совєтських товарів із західніми. Наприклад, пише західньонімецька газета в Гамбурзі, недавно кіровоградський завод випустив нову модерну запальничку „Подарунок", з якої у 99 відсотках курці не можуть видобути вогню. Таких й подібних випадків є тисячі, пише газета.

ПРЕСОВЕ АҐЕНТСТВО Ройтерса інформує, що Совєтський Союз формально запротестував проти рішення уряду Великобританії приступити до винаходу і продукції нової антисателітної і антиракетної зброї, так званої стратегічної оборонної ініціятиви президента Роналда Реґена. Декларацію про співпрацю уряд прем'єр-міністра Марґарет Тачер підписав ще 6-го грудня цього року.

ЕКСПЛЬОЗІЯ ГАЗУ в копальні вугілля біля Катовіц, у південній частині Польщі, спричинила страшні у своїх наслідках спустошення у копальні. Загинуло принаймні 17 вуглекопів, а кільканадцять були поранені. Офіційне польське аґентство ПАП повідомило, що рятункові команди працювали день і ніч, щоб віднайти присипані вугіллям і землею тіла забитих.

ВЕЛИКОБРИТАНІЯ ЩЕ РАЗ звернулася до терористичних груп на Близькому Сході звільнити усіх британських громадян, а також захопленого шіітами журналіста Алека Коллетта, який, мабуть під тиском шіітів, написав листа до прем'єр-міністра Марґарет Тачер, щоб Великобританія звільнила з тюрем усіх арабських в'язнів. Англійський посередник Террі Вейт повернувся вчора до Лондону з порожніми руками.

ПРЕЗИДЕНТ ФІЛІППІН Фердінанд Маркос заявив кореспондентам, що він готовий дати військову і поліційну охорону для президентського кандидата опозиційних партій Коразон С. Акіно, але поінформовані особи і найближчі її співробітники заявили, що вона правдоподібно відхилить цю пропозицію тим більше, що в групі охорнників мала б бути людина, яка нібито охороняла її покійного чоловіка, застреленого на летовищі в Манілі в 1983 році, коли він повернувся на батьківщину із З'єднаних Стейтів Америки. Речник К. Акіно, Люпіта Кашівагара, заявив, що прихильники Акіно стараються про охорону, але людей для такої охорони будуть підбирати вони самі. Все, що вони хочуть від уряду — це дозволу на таку форму охорони і ношення зброї.

ЄГИПЕТСЬКИЙ ПРЕЗИДЕНТ Госні Мубарак заявив кореспондентам, що лідери Палестинської Визвольної Організації мусять знайти якусь форму визнання Ізраїля як самостійної держави, якщо вони хочуть брати участь у мирових переговорах у складі йорданської делеґації. Під час телевізійного інтерв'ю Мубарак повторив свою вимогу і підкреслив, що це є дуже важним у процесі замирення на Близькому Сході, щоб Ясір Арафат визнав дві резолюції прийняті Об'єднаними Націями, які закликають до виведення ізраїльського війська з окупованих арабських територій, але рівночасно вимагають визнання Ізраїля арабськими державами.

НІКАРАҐУАНСЬКИЙ ПІЛОТ лейтенант Сальвадор Блянко Лякайо перелетів своїм джетом на територію Гондурасу і попросив тамошній уряд надати йому право політичного азилю. Військові чинники Годурасу розглядають тепер прохання 23-річного пілота.

КИТАЙСЬКИЙ ВИСОКИЙ речник, заступник прем'єр-міністра Лі Пенґ, відвідуючи Чехо-Словаччину і Румунію, вступив по дорозі до Москви і був прийнятий на розмову з генеральним секретарем ЦК КПСС Міхаїлом Ґорбачовим. Москва і Пекін намагаються поправити співпрацю і поновити торговельні відносини, але Китайська Народна Республіка бажає залишити за собою повну свободу дії.

ПАПА ЗНОВУ СТАВ В ОБОРОНІ ПОКРИВДЖЕНИХ

Рим, Італія. — Папа Іван Павло II, виголошуючи свою кожнорічну проповідь до народів світу, з нагоди рокового свята Різдва Христового, назвав скандалом існуючу в сьогоднішньому світі ситуацію порушення прав людини в багатьох країнах, голод, переслідування і масове терпіння людей на цій земній плянеті.

Назвавши себе єпископом Риму, наслідником св. Петра і людиною, яка напереломі століття, проповідуючи євангельську правду бачить так багато несправедливости в світі, Папа, промовляв з центрального балькону базиліки св. Петра, зверненого до площі тієї самої назви, на якій зібралося понад 30,000 вірних, щоб у холодний вітряний день послухати слів Святійшого Отця. По середині площі св. Петра маєстатично піднімалась вгору прикрашена 52-футова ялинка, а біля неї мистці збудували, чи радше відтворили оригінальний Вертеп з постаттями нормальної висоти людини. Цей мистецький твір, з усіма оздобами, оглядали тисячі римлян і приїжджих туристів, яких ніколи в Італії не бракує.

Папа, проголошуючи своє слово „Урбі ет Орбі" (для міста і для світу) після торжественної Літургії в базаліці св. Петра у якій, крім кілька сотень духовних осіб, взяло участь біля 10,000 вірних, закликав відповідальних мужів багатьох країн світу звернути свій зір на переслідуваних, терплячих, голодуючих, покривджених і зробити все, що є в їхніх силах, щоб виелімінувати ситуацію несправедливости з християнських спільнот.

Після виголошення промови італійською мовою, Папа промовляв коротко ще 51 мовою світу: французькою, англійською, афганською, 5-ма мовами Індії, в'єтнамською, 12-ма слов'янськими і закінчив своєю рідною польською. Потім Голова Католицької Церкви, яка об'єднує понад 7000,000 католиків в багатьох країнах світу, поблагословив усі народи та присутніх на його проповіді. Проповідь Папи передавало ватиканське радіо 22-ма мовами, а Торжественну Службу Божу можна було чути у 40-ка країнах.

Аґенство Ассошіейтед Пресс також інформує, що в цьому році, як ніколи перед тим, тисячі вірних приїхали до Вифлиєму, місця народження Ісуса Христа, щоб бути учасником величавих торжеств, які відбуваються там під час Різдва. Ізраїльська поліція вжила особливих заходів, щоб захоронити маси вірних від евентуальних атак терористів.

В АМЕРИЦІ

ВИСТУПАЮЧИ В ТЕЛЕВІЗІЙНІЙ програмі „Зустріч з пресою", речник Палати Репрезентантів Томас О'Нілл сказав, що президент Роналд Реґен одобрить будь-який податковий законопроєкт, який буде підготовлений Конґресом. „Він (Т. О'Нілл) дуже помиляється якщо так думає", — прокоментував виступ спікера речник Білого Дому Марк Вейнберґ. „Коли Президентові, — сказав О'Нілл, — попадає на підпис законопроєкт, в якому враховані 80 відсотків його побажань, як показує історія, він підписує такий законопроєкт. І якщо законопроєкт про податкову реформу попаде на його стіл, він підпише його". Однак багато сенаторів висловлюють думку, що в такому вигляді, в якому законопроєкт прийняла Палата Репрезентантів, він не має ніяких шансів бути одобреним.

У ВАШІНҐТОНІ НА ЗУСТРІЧІ з членами Конґресу ЗСА один з командирів афганських партизанів Рахматулла Сафі представив сумну картину становища борців за свободу в Афганістані, де вже шість років триває жорстока війна. „Совєти переводять в Афганістані ґеноцид", — сказав Р. Сафі, звертаючись до американських сенаторів з проханням про надання партизанам військової допомоги. Він підкреслив, що найбільше партизанам потрібні ракети і зенітні гармати для боротьби з літаками. „Ми вміємо боротися на землі, але є беззахисними перед совєтськими гелікоптерами, МІҐами та іншою сучасною зброєю", — сказав Р. Сафі.

В НЮЙОРКСЬКИЙ МУЗЕЙ природничої історії був доставлений дорогоцінний камінь топаз, знайдений у Бразилії. Його вага дев'ять з половиною фунтів. Блідосиній камінь, який дістав назву „Принцеса Бразилії", буде виставлений в музеї для огляду в січні наступного року. Куратор музею не уточнює, які заходи щодо охорони дорогоцінного каменя будуть прийняті. Ім'я жертводавця, який подарував його нюйоркському музеєві, нікому невідоме.

МИНУЛОГО ТИЖНЯ В Джерзі Сити був заарештований власник бюра подорожей „Султан тревел" Султан Ібраґім Ель Ґавлі, колишній египетський громадянин, який дістав громадянство ЗСА. 47-річний С. Ґавлі був заарештований за спробу купити вибухівку і зброю і переправити все це на Західній берег Йордану терористам Палестинської Визвольної Організації. У федеральному окружному суді Нюарку, Ню Джерзі, проти С. Ґавлі були висунені обвинувачення в змові, забороненій купівлі вибухівки і зброї і спробі переправити їх із ЗСА закордон. Якщо суд визнає Ґавлі винним, йому загрожує тюремне ув'язнення терміном до 20 років і штраф у висоті 270,000 дол. Вибухівка була призначена для терористичних актів у Палестині проти християнських паломників, які прибудуть до Святої землі на Різдво.

ВИСТУПАЮЧИ ПО РАДІО з щотижневим зверненням до американського народу, президент Роналд Реґен сказав, що його „ручка для накладення вето на будь-яку пропозицію щодо збільшення податків є завжди напоготові". Президент заперечив, що прийняття закону Ґремма — Ґадмена — Голлінґса означає автоматичне зменшення асиґнувань на оборону при одночасному збільшенні податків. Цей закон передбачає ліквідацію бюджетного дефіциту до 1991 року.

ПРЕЗИДЕНТ НІКАРАҐУА Даніель Ортеґа відкинув заклик 80 членів Конґресу ЗСА відкликати в країні надзвичайний стан і цензуру преси. „Конґресмени помилилися, — сказав Д. Ортеґа, звертаючись до депутатів сандіністського парляменту і до дипломатів, — вони повинні були направити своє посланя Адміністрації президента Реґена. Американський Конґрес є в змові з Урядом ЗСА і веде щодо Нікараґуа політику державного тероризму".

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893

Svoboda USPS (50-420 ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302.

Subscription: 1 year — $40.00, 6 months — $22.00, 3 months — $12.00. UNA members: $7.50 — 6 months, $15.00 — 1 year. Change of address - $1.00. Make check or money order payable to "Svoboda".

Postmaster: Send address changes to:
"Svoboda" • P.O. Box 346 • Jersey City, N.J. 07303

Передплата на рік $40.00, на півроку — $22.00, на 3 місяці — $12.00. Для членів УНСоюзу $7.50 на 6-місяців, $15.00 — на рік. За кожну зміну адреси — $1.00.

Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.

Совєтська тактика брехні і провокацій

Адміністрація президента Роналда Реґена, очевидно не без підстав, обвинуватила лідерів комуно-московської імперії в обдурюванні Заходу і порушенні договорів про стратегічну нуклеарну зброю, закріплених у раніших домовленостях і документах, так званих САЛТ І і САЛТ ІІ.

У звідомленні Президента до Конґресу ЗСА наводиться чимало прикладів цього порушення, що свідчить також про загальну совєтську політику, яка є прямим продовженням традиційної російської імперіялістичної політики: прагнення поширювати своє панування, накидувати совєтську гегемонію іншим народам світу, що є у великій мірі пов'язане з бажанням заманіфестувати давні російські імперські традиції месіянізму у нових комуністичних формах, з постійною підозрілістю і резервою до інших держав світу і страхом перед свободолюбними виявами. Особливо ці свободолюбні ідеї гостро поборюють теперішні лідери в Кремлі, боячись впливу не так на зміни у совєтській внутрішній і зовнішній політиці, як ланцюгової революції численних поневолених Москвою народів, які чекають тільки сприємливої коньюнктури, щоб розвалити останню в світі імперію і побудувати на її руїнах ряд самостійних держав, які мають вже свої давні історичні основи.

Використовуючи згадані договори і загальну, панужучу тоді політику детанту, совєтські імперіялісти зуміли перегнати Захід в деяких родах нуклеарної зброї і хемічних та біологічних дослідах, які вони достатньо випробували на живих людях в Афганістані, вмотавшись там в довгу безвиглядну війну з афганським народом і тамошніми антикомуністами, які ніколи не приймуть накиненої Москвою комуністичної влади Бабрака Кармаля.

Москва, зараз таки після підписання договорів про нуклеарну зброю, які для неї є лиш звичайними кусками паперу, без жадного міжнародного зобов'язання, поставила ставку на збільшення продукції не тільки нуклеарної стратегічної, але також оборонної зброї і то не тільки в себе, але також в сателітних країнах.

Президент Р. Реґен звертає увагу, що ракети середнього засягу типу СС-25 з атомовими головками, модерні бомбвики, які здібні перевозити атомові бомби на довгих рейсах, розміщені біля західнього кордону СССР, в Чехо-Словаччині, Східній Німеччині, а може також інших комуністичних країнах, є якраз порушенням договорів САЛТ І і САЛТ ІІ і всіх раніших постанов. До цієї категорії належить також справа поширювання нуклеарної зброї на інші країни світу і систематичний масовий експорт різнорідної зброї до багатьох країн світу.

Совєтські лідери, очевидно, заперечують, що ракети СС-25 є новими типами ракет і на цій підставі категорично відкидають обвинувачення ЗСА про порушення договорів, кажучи, що Адміністрація Р. Реґена, не зважаючи на женевські переговори, розпочала нову хвилю пропаґандивної атаки на Совєтський Союз. Звідомлення Президента ЗСА совєтські засоби масової інформації називають „пропаґандивними маніпуляціями".

В кожному разі Москва намагається якнайдовше затримати свої досягнені позиції і далі продвжувати свою політику аґресивного проникання у західній світ, доказом чого є Куба, Нікараґуа, Ель Сальвадор, Анґоля, Етіопія, Сирія та багато інших країн, які помалу, але систематично перетворюються у комуністичні форпости Москви. Мета всіх цих дій одна — привести в кінцевому ефекті до упадку демократичних систем. Добре, що про ці справи знають не тільки у Вашинґтоні, але також в інших столицях західнього світу.

Микола Бараболяк

ПЕРЕМОЖЕ ІДЕЯ МИРУ НА ЗЕМЛІ, ДЕ ХРИСТОС ЇЇ ПРОГОЛОСИВ?

Нині замість любови там царює ненависть і жорстокість. Палестинці нападають на ізраїльтян, а ці відповідають кривавими репресіями. Свята Земля — нині пекло на землі. І таке триває там уже 37 літ. І нема надії, що це скоро скінчиться і там запанує колись мир. Взаємна ненависть стала джерелом психози, з якої мабуть й вороття немає. Найгірше те, що і внутрі ворогуючих фронтів потворились унутрішні фронти, ізраїльтян проти ізраїльтян, і арабів проти арабів. Передумовою замирення є, отже, порозуміння внутрі тих фронтів, а через питомий цим народам фанатизм, навіть на те не можна надіятись.

І. В таборі Ізраїля: до 1984 року там мала повну перемогу фракція Лікуду, з її чоловим репрезентантом Беґіном і Шаміром. Беґін зразився до політики і нині той табір репрезентують Шамір, і відомий із масакри шіїтів у таборах Сабра і Шатілля — Шарон. Крайним представником того фанатичного крила в політиці Ізраїля є відомий рабін Каґане. Та група вважає, що палестинці не мають ніяких прав на землях колишнього історичного Ізраїля. Їх завданням є вдержати Західній Берег (в їхній номенклятурі „Самарію і Юдею") при Ізраїлі за всяку ціну. А що зробити з 1.3 мільйона палестинців, які там живуть понад 13 сторіч? Найрадикальнішу розв'язку пропонує Каґане, який виселив би їх силою. Шамір теж каже, що їх батьківщина це Йорданія, і вони повинні б добровільно туди перебратись, залишивши їх землю жидівським поселенцям.

Ізраїльська Партія праці, яку репрезентує нині лідер Перез, вважає, що годі проганяти палестинців із Західнього Побережжя. Назагал ця група хоче продовжувати політику, основи якої закладено під проводом президента Картера в Кемп Дейвіді, і повернути частину Західнього Побережжя під владу палестинців. Вони мали б мати на цій території суверенні права, з деякими обмеженнями (Ізраїль мав би право тримати над річкою Йорданом якісь військові пости, які були б ґарантією їх безпеки), та мали б існувати в рамах конфедерації з Йорданією. Йорданія мала б ґарантувати, що палестинці не продовжуватимуть відтіль іриденти проти Ізраїля. Ця програма відома під кличем „земля за мир"; палестинці мали б дістати кусень території, яку вони могли вважати своєю. Уряд Переза готов теж визнати, що головне, національну ідентичність палестинців, їх право на самовизначення, чого їм заперечують лікудівці, прозиваючи їх „терористами", бандитами, поганцями-арабами. А палестинці борються за національну окремішність, за таку, якою втішаються сирійці, народ Іраку, єгиптяни, чи ливанці, або марокканці. (Ми теж боремось за національну ідентичність, щоб нас не ідентифікували з росіянами, тому розуміємо вагу цього питання.)

2. У палестинському таборі теж нема згоди: зразу всі вони вважали, що жиди колонізатори, які наїхали на їхню землю і силоміць викидали їх із їхніх хат, роблячи місце для „зайдів". Не могли погодитись із рішенням ОН з 1948 року про поділ Палестини. Боролись за свої права у п'яти війнах. Усі програли. В 1967 році забрав їм Ізраїль навіть цю землю (Західнє Побережжя і енкляву Ґази), яка їм була признана рішенням ОНацій. Після тих програних виклювались серед них два табори, як в Ізраїля: фанатиків і прагматистів. Фанатики вважають, що з жидами не договоришся, що вони, озброєні по зуб Америкою, не поступляться, і далі винищуватимуть усіми засобами арабське населення. Тому вони плекають ідею, колись у майбутньому зісунути ізраїльтян у море. Арафат теж колись думав, що це до здійснення, і боровсь за „все або ніщо". Але після важких програних він зрозумів, що палестинцям приходиться вести війну в тому випадку з Америкою, і він став хилитись до ідеї, що треба миритись із Ізраїлем, бо війна веде до ще гіршого винищення його народу. Через ці натяки Арафата на замирення, фанатичні палестинські елементи відкололись від нього і таким чином дійшло до розламу в Палестинській Визвольній Організації. Фанатичні елементи найшли опору в Сирії, яка є проти мирних переговорів із Ізраїлем, де не порушено б теж справи Ґолянського Сузір'я, інкорпорованого до держави Ізраїля. Арафат усе ж таки, не зважаючи на внутрішній роздор, залишився символом незалежницьких змагань палестинців, не втратив підтримки Палестинської національної ради (своєрідного палестинського парляменту) і зачав розмови з королем Йорданії — Гуссейном про пожливі переговори з Їзраїлем. В лютому ц.р. Гуссейн і Арафат установили тези, по думці яких могли були зачатись переговори про замирення на Близькому Сході: зразу нарада між ЗСА і йорданcько-палестинською групою про склад йорданcько-палестинської делеґації, нарада трьох делеґацій, по цій нараді конференція на форумі Ради Безпеки Об'єднаних Націй, і вкінці безпосередні переговори між Ізраїлем і йорданcько-палестинською делеґаціями.

З цих нарад не вийшло нічого. Америка зобов'язалась устами колишнього державного секретаря Кіс-

(Закінчення на стор. 4)

Ольга Войценко

На сторожі української мови

З приводу появи нового річника Т-ва Плекання Рідної Мови

Основане в Канаді в 1964 році Товариство плекання рідної мови видає щорічно журнал „Слово на сторожі", присвячений справам української мови в Україні й у діяспорі. Журнал цей під редакцією проф. Яр. Рудницького проявляється, звичайно, друком з кінцем кожного року. Саме тепер вийшло 23-тє число цього журналу з цікавим та різноманітним змістом.

Якщо йдеться про „старокрайові" мовні справи, то є в ньому статті про русифікацію України О. Зеленецького, І. Коляски, Н. Світличної та інших. Всі вони стверджують мовний наступ Москви на Україну та інших неросійських народів в СССР. Стверджено, між іншим, що після „ташкентських нарад в справі посилення знання російської мови в національних республіках 1978 р., що на практиці означає посилення, русифіковано майже усе вище шкільництво в Україні, більшість середніх шкіл по містах перейшли на російську мову, наукова література почала друкуватися виключно російською мовою" (ст. 10).

В іншому місці наведено таке ствердження: „...В обличчі незаперечних фактів дійсности акад. Русанівський має відвагу говорити про "розквіт" української мови в теперішній час. Не розквіт це, а жорстокий наступ на саме існування української мови, це — лінґвіцид. А тут наведений факт зневажливого ставлення до потреб українських це тільки незначна частина статистичних даних, опублікованих в СССР, які безсумнівно підтверджують бажання і пляни Москви знищити з лиця землі українську мову. Цю лінґвіцидну політику вона веде, на жаль, українськими руками т. зв. українськими інституціями". (ст. 11)

Коли йдеться про мову української діяспори, то в цьому числі „Слово на сторожі" звертають на себе увагу статті Петра Саварина, Атанаса Фіґоля, Яра Славутича, Петра Одарченка, Юрія Терлецького, Юліяна Мовчана та інших. У них усіх видно не тільки старання зберігати українську мову в різних країнах українського поселення, але і дбати про високоякісний стан її вживання, щодо граматичної, як лексичної будови.

У цьому новому журналі є рецензії, наприклад, Д. Чубова про „Словник синонімів Багмета", Ю. Мовчана про „Довідник з української мови" К. Церкевича й В. Павловського, на журнал „Рідна школа" тощо. Подано теж переспів проф. Ярослава Рудницького початку „Слова о Полку Ігореві", якого 800-річчя відзначено в 1985 році, згідно з рішенням ЮНЕСКО.

У цілому нове число „Слова на сторожі" робить приємне враження й його з користю може прочитати не тільки мовний спеціяліст, але й пересічний читач.

Для зацікавлених подаємо адресу: „Слово на Сторожі" — Т-во Плекання Рідної Мови, 911 Carling Ave., Ottava, Ont. K1Y 4E3.

Осип Зінкевич

ЧЕРЕЗ ТЕРНИ ДО БОГА

(До мартирології українських Церков)

I.

Коли людина-індивід, суспільство чи цілий народ знаходяться у нещасті — людина і народ стараються пережити лихоліття, ув'язнення — духове і фізичне, звертаючись до віри, до Бога.

Це і є причиною, чому кожний поневолювач нашого народу, нашої землі, нашого краю пробував убити в нас віру в Бога, віру в наш народ, віру в наше майбутнє.

Для кожного народу нашої плянети основою віри був, є і буде Бог і власний народ.

Віра і Церква дають людині і народові духовість.

І як добре зрозуміли вагу духовости наші поневолювачі — на сході Росія, на заході Польща. Росіяни хотіли відібрати від нас нашу духовість, відібравши від нас нашу Православну Церкву і підпорядкувавши її собі в 1686 році. Католицька Польща цілі століття намагалася латинізувати нашу Католицьку Церкву, відібрати від нас те, що для нас найближче, найдорожче, що в'язало нас з нашим минулим — наш обряд, наші релігійні традиції.

Нам треба було пройти довгий шлях, осягнути політичну й державницьку свідомість, щоб зрозуміти, що лише і тільки українська національна (а не якась інша) Православна і Католицька Церква і кожне віровизнання можуть зберегти нас як народ, як націю, яка політично не осягнула свого державницького завершення.

Щоб зрозуміти це, не преба віддалюватися у глибину сивий віків, у події на Холмщині, коли нас вогнем і мечем латинізували, не треба переноситися в далеке минуле століття, коли царські російські війська повертали нас тим же вогнем і мечем на російське православ'я. Слід перенестися всього на приблизно 65 років назад. У 1920-ті роки. Мілітарно ми зазнали трагічної поразки, політично ми не зуміли втримати здобутої держави, яку проголосили в січні 1918 року; дипломатично — ми не зуміли дістати жадної допомоги від країн Антанти. Силою і насиллям большевики окуповують землі всієї Східньої України. Починається масовий протирелігійний терор.

Що залишається в такій ситуації для народу?

Лише рідна Церква, коли перспективи здобуття державної незалежности опинилися у зеровій позиції. Але яка та Церква? Чи можна до неї повернутися і в ній здобути духову остою, якої так бракувало цілому народові?

І яка страшна трагедія народу, коли Церква на Україні, Церква на українській землі ворожа до всього, що українське. Митрополити, єпископи, духовенство, вся церковна ієрархія визнають московського патріярха Тихона, хоч переслідуваного большевиками, але не менш ворожого до всього, що українське.

Перед революцією 1917 року духовенство за походженням, національністю і своєю кров'ю українське, але виховане російською школою і російською Церквою, стає знаряддям російської імперської політики білої, а згодом червоної.

Відкриймо на хвилину старі пожовклі газети і журнали, невеличкі брошури, деякі документи з 1918-20 років. Що стається на Україні, Україні, яка програла війну за самостійність, Україні обезкровленій, перед якою вигинуло страшне мариво безвихіддя? Врятувати духовість народу, повернути йому втрачену віру в такій ситуації могла лише Церква. Але лише рідна, українська Церква, національна Церква.

І стається чудо! Найбільша подія в модерній нашій історії після проголошення самостійности 22-го січня 1918 року — наступає духовий відрив від Росії, від російської Церкви, від московської патріярхії. Немов чудом з'являються безстрашні — Володимир Чехівський — ідеолог української православної автокефалії і священик Василь Липківський всього з невеличкою горсткою однодумців. Чехівський — автор багатьох статтей про українську Церкву, але й політичний діяч — голова уряду Директорії УНР в 1919 році. Липківський — священик російської Церкви на Україні, але й українець. Українець чи не в першу чергу.

І як на екрані сучасного телевізора перед нами з'являються незабутні події.

Дня 7-го січня 1918 р. у св. Софії розпочинається Всеукраїнський Церковний Православний Собор, який через окупацію Києва большевиками не може закінчитися.

Дня 25-го січня большевики розстрілюють київського митрополита російської орієнтації, Володимира.

У травні 1918 року в Києві відбувається т. зв. „електичний собор", на якому обрано митрополитом безкомпромісового ворога всього українського — Антонія Храповицького.

Закінчення буде.

З ЛИСТІВ ДО РЕДАКЦІЇ

ЛИСТ З ПЕРЕМИШЛЯ

(Внизу друкуємо уривки з листа до одного з наших читачів в ЗСА)

Питаєте про наш церковний хор? Він цілий час існує й співаємо, як можемо. Та воно різно буває. Дехто виїжджає з міста, дехто відходить у вічність. На їх місце приходять інші. Це справляє найбільше клопоту диригентові, бо мусить укладати програму відповідно до знання й кількости осіб.

Дальше часто виїздимо. 11-го серпня були ми в Кобильниці Волоській, недалеко Любачева. Це вперше після війни була там наша Служба Божа. Відправляв о. Крик з Вроцлава — Кобильниця його рідне село. На Успення Пресвятої Богородиці 28-го серпня були ми вперше на Кальварії Пацлавській. Було багато людей — прощі з Команчі, Ярослава, а навіть Любачева. Добрих кілька соток осіб. Ми співали Службу Божу. Церква там зруйнована, але є фундаменти й пивниця, де був Божий Гріб і досі стоїть липа, на якій була колись проповідальниця й з неї проповідував преосвященний Йосафат Коциловський за давних часів.

7-го вересня їздили ми до Ченстохови, там була проща усіх греко-католиків з Польщі. Там наш хор співав Службу Божу „самуїлкою" при мікрофоні, щоб ціла святиня могла разом з нами співати. Після Служби Божої дали ми там у „папській залі" концерт Марійських пісень, до св. Йосафата і св. Володимира, в супроводі бандур. Про цю прощу подавало навіть ватиканське радіо.

22-го вересня їздили ми до Кракова, чи радше до місцевостей біля Нової Гути, де відбувалися фестивалі релігійної пісні й музики, а ми співали репрезентаційну Службу Божу. Були тисячі людей. В святині-костелі ані шпильки пропхати. Були прохання, щоб на Покрову приїхати до Щеціна, але диригент не погодився, це далека дорога й звільнення з праці завжди клопітливі. На Різдвяні Свята знову маємо запрошення до Кобильниці.

Тепер приготовляємо концерт у честь св. Йосафата у нас, у церкві.

Хористка

Пілiп Ван Дорен Стерн

НАЙВИЩИЙ ДАР

(З англійського переклала Любов Коленська)

V.

— Радше самовбийство, — чи не так ви хотіли сказати, — майже прошепотів незнайомець. Ви ж самі винуваті в цьому. Але тому, що сьогодні Свят-Вечір... — заплющіть очі і вслухуйтесь в гомін ...дзвонів.

І Джордж учинив так, як йому було сказано. Він почув як його щоки торкнулася сніжинка, а потім ще одна... Коли він відчинив очі — сніг злітав швидко і рясно, закриваючи перед його зором усе довкілля. І він не лиш, що не міг бачити незнайомця, але й взагалі нічого більше. Сніг уже сипав так густо, що Джордж мусів наосліп намацувати поруччя мосту.

І коли він почав іти в напрямі містечка — йому вчулось чиєсь — „Веселих Свят", але тому, що в гомоні дзвонів усі інші звуки тонули, зливалися разом, він цього привіту не зовсім був певний.

Наближаючися до дому Генка Бідла, він зупинився і вийшов на шосе. Там із неспокоєм приглядався стовбурові великого кленового дерева. І... дякуючи небесам — рубець там... був! Він торкнувся його із зворушенням. Він мусить якось цю справу з рубцем наладнати — і або прикликати сюди знавців від лікування дерев або якось інакше полагодити цю справу. Та як би не було — це вже видимий знак, що він напевно повернувсь до свого... давнього, що він знову був собою. Можливо, що це все був лиш сон або, що його приворожили оті дзеркально-оксамитові темні води.

На розі вулиць Мейн і Бридж він малощо не зударився із засніженою постаттю, що кудись поспішала. Це був Джим Сильва:

— Галло-ов, Джордж! — заговорив бадьоро Джим. — Чи ти, бува, сьогодні, не запізнився? Мені і на гадку не прийшло б, що на Свят-Вечір ти не захочеш бути вдома швидше, як звичайно, — перехоплюючи віддих, сказав Джордж:

— Та... це я лиш хотів побачити чи в банку все гаразд. Передусім хотів запевнитись, цо коло каси світяться світла.

— Очевидно, що світяться. Я їх бачив, коли переходив біля банку.

— Знаєш... таки ходімо і подивімось, — сказав Джордж, сіпаючи Сильву за рукав. Він, очевидячки, хотів підтвердження очевидця. Тому і потягнув за собою продавця з бюра продажу нерухомостей. аж на фронт банку, де в пролітаючих сніжинках мерехтіло світло. Тоді Сильва вже дещо поіритовано сказав: — Адже я тобі сказав, що світло було засвічене.

— Та... я лиш хотів упевнитися, — промимрив Джордж. — Дякую... Веселих Свят!

— І він уже зник, швидко підіймаючись вгору вуличками містечка.

Він приспішив кроку, щоб якнашвидше наспіти додому, та його поспіх не був аж такий, щоб принаймні на хвилину він не міг зупинитись у домі своїх батьків. Там поборикався із приязним бульдоґом, який із великої радости виляв хвостом. Він теж вхопив за руку, зачудованого цим свого брата і, стискаючи її до безтями та схвильовано, він майже на межі гістерики, побажав йому — „Веселих Свят"... А тоді, метнувся до вітальні, щоб щоб приглянутись... певній світині. Він ще поцілував свою матір, пожартував з батьком і кілька секунд пізніше вибіг з дому та, ковзаючись, по вулиці притрушеній свіжим снігом, погнався у напрямі пагорба.

Уся церква аж сіяла світлами, а хор і органи йшли у повному своєму ході. Джордж із рвучким розмахом відчинив двері і як лиш мога найголосніше, вигукнув:

— Мері! Де є діти? Мері!

Йому назустріч вийшла його дружина, вже зодягнена до виходу в церкву. Вона намагалася усілякими рухами його втихомирити, а вкінці таки запротестувала вголос:

— Я щойно поклала діти в постіль. А тепер вони... Але він засипав її уста поцілунками і не допустив до дальшого слова. А тоді, ламаючи всі дотеперішні закони батьківської поведінки, він потягнув її за собою до кімнат, де спали діти, щоб там уже, без ніякого стриму обіймаючи своїх синка і доню, зовсім їх розбудити.

Аж коли Мері пощастило його якось намовити зійти вниз, він урешті заспокоївся.

— А я думав, що я тебе втратив! Ох, Мері, я думав, що тебе вже справді втратив назавжди!

Джордж повів її на канапу і знову її поцілував. І саме в цій хвилині, коли він хотів їй розповісти про свій дивовижний сон, його пальці натрапили на... щось, що лежало на сидженні канапи, — і він увесь захолов, а голос його ув'яз у гортані...

У нього й не було потреби.. це звідтіля брати. Адже він прекрасно знав, що власне було отам... оця річ, отакісінька собі... річ, а мала вона голубу ручку та різнобарвний пишний волос.

Кінець

Дописи з життя громад, установ, організацій, інституцій чи осіб, включно з посмертними згадками-некрологами, мають бути не довші за три сторінки машинопису, писані через два інтервали на друкарській машинці і лише на одному боці листка паперу. Якщо допис писаний рукою, слід також дотримуватися великих відступів поміж рядками і писати розбірливо (дехто розуміє цю вимогу як писання великими літерами, насправді літери мають бути малі, але великі проміжки поміж рядками, щоб було де поправити речення, якщо зайде потреба). Дописи слід надсилати до редакції до десяти днів після описаної події. Редакція застерігає за собою право скорочувати дописи і правити мову. Просимо дописувачів подавати повні імена і прізвища у своїх матеріялах, не скорочуючи їх. У випадку англійських назв чи прізвищ слід подати їх і по-англійському і по-українському. — Редакція.

„Листи читачів" повинні бути не довші, як одна сторінка машинопису, друкована через два інтервали. Лист повинен торкатися тем, порушених тільки на сторінках „Свободи". Реаґувати слід до десяти днів після опублікування матеріялу. Якщо лист пишеться рукою, то слід писати його чітко і виразно і також з великими відступами поміж рядками. Редакція застерігає за собою право скорочувати листи й виправляти мову, як і скреслювати різкі вислови.

Зустріч у п'ятиліття студійної програми „Стежками Батьків по Европі"

В суботу, 26-го жовтня ц.р., в залі Українського Спортового Клюбу в Ню-Йорку відбулася зустріч учасників студійної поїздки „Стежками Батьків по Европі", з нагоди пятиліття їх існування. Понад 60 студентів приїхало з різних частин Америки і Канади, наприклад з Дітройту, Клівленду, Вашінгтону, Пенсильванії, Онтаріо, Колорадо та інших.

Зустріч відкрив проф. Петро Ґой, голова Фундації УВУ. Він подав коротко історію студійної програми „Стежок" і плян на наступний рік. Для учасників 1986 року відомий економіст проф. Богдан Гаврилишин, президент Міжнародного інституту Менаджменту в Женеві дасть семінар у Вілляр, Швайцарія. Кожний студент після реєстрації одержав книжку професора Гаврилишина, яка буде основою обговорюваних тем. Для студентів політичних наук, економії, адміністрації чи права це буде непроминальна нагода брати участь у семінарі під проводом нашої людини, яка своєю працею, становищем, знанням і стійкістю є прикрасою нашої спільноти. Далі проф. Ґой представив голову Українського Студентського Комітету „Дахав" Бориса Дацкова, який поінформував присутніх про діяльність Комітету, а саме: збирання документів від колишніх політвязнів; встановлення Пропам'ятної плити українським політв'язням в концтаборі „Дахав"; офіційне відкриття Пропам'ятної плити; похорони і відвідування могили св. п. графині Альфреди фон Гогенталь Полюй, автора Пропам'ятної плити; святкування 40-річчя визволення колишніх в'язнів, які Комітет влаштував в травні ц.р. Дацків подав пляни на майбутнє, зокрема про конечність збирання інтерв'ю від колишніх політв'знів на звукозаписі.

Зустріч з нагоди 5-ліття „Стежками Батьків по Европі"

Згодом проф. Ґой представив голову Студентського Комітету „Монте Кассіно", Петра Матіяшека, який поінформував про працю Комітету, як відвідини і покладення вінка на цвинтарі в Монте Кассіно минулого року; зустріч з аботом манастиря в Монте Кассіно цього року, та відправлення Панахиди на могилах поляглих вояків українців під Монте Кассіно. Комітет збирає тепер документацію про участь українців в армії Андерса, а зокрема тих, які полягли під Монте Кассіно та в інших місцях на західньому фронті в боротьбі з фашизмом.

Після того висвітлено прозірки з успішних студійних поїздок. Прозірки дбайливо оформлені учасником „Стежок" Петром Матіяшеком. Вони віддзеркалювали побут студентів на курсах УВУ та в багатьох країнах Европи. Згодом проф. Ґой представив Андрія Футея, учасника „Стежок" 1985, який буде асистентом професора влітку 1986 року.

Віра і Антін Шумейки передають чек на суму 1,000 дол. на свій постійний стипендійний фонд при Фундації УВУ, (зліва): проф. Петро Ґой, Віра Шумейко, Антін Шумейко, Андрій Футей і Ліда Чорна.

Спеціяльний привіт був відчитаний від панства Віри і Антона Шумейків, які протягом п'яти років старанно приготовляли маршрут студійних поїздок і опікувалися своїми адоптованими дітьми, облегшуючи працю для проф. Ґоя і студентського комітету.

Саме цього року панство Шумейки обходять 65-ліття найстаршої заслуженої української подорожної Кобаснюк агенції. З цієї нагоди панство Шумейки передали на руки проф. Ґоя чек на суму 1,000 дол. з призначенням на стипендії молодим студентам і побажали „дальших успіхів у праці фундації для нашої молоді, народу і України".

Студенти учасники вручили Вірі й Антонові Шумейкам квіти вдячности і подарунок та відспівали „Многая літа". Андрій Футей від імени студентів подякував проф. Ґоєві і його дружині за їх працю і дбайливість. Своєму опікунові в часі „Стежок" студенти вручили чоколядовий торт у формі серця.

Після офіційної програми студенти і гості ще довго забавлялися і гуторили при перекусці, яку приготовили студентки, згадуючи гарні часи із студійних поїздок останніх п'яти років, оглядали знімки дбайливо і помистецьки уложені у п'ятьох альбомах Марусею Ґой і Лідою Чорною, які є прикрасою архіву фундації УВУ.

Л.Ч.

Пресовий Фонд „Свободи"

На цьому місці друкуємо імена тих ВШ. Громадян, що надіслали свою пожертву на фонд „Свободи" і дитячого журналу „Веселка" та потверджуємо з подякою висоту одержаної суми.

ЛИСТА ч. 13.

Н.Н., Франкфорт	50.00
Сердюк, П., Манчестер	50.00
Подол Л., Албіон	35.00
Полиняк П., Катонсвілл	30.00
Федуняк В., Голісвуд	28.25
О. Комарницький, Фнікс	20.00
Н. Бреньо, Сейлем	17.00
Укр. Православне Братство Торонто	15.00
М. Крумшин, Йонкерс	12.00
Тимошенко І., Чикаго	10.00
В. Щока, Фінікс	10.00
І. Медяник, Трентон	9.90
о. Біляк С., Голлівуд	9.02
М. Бавус, Рочестер	8.11
Кострицький М., Філядельфія	7.50
Хухра Д., Кергонксон	6.00
Турчин М., Ріно	5.04
Белей М., Ню Гейвен	5.00
Т. Бойчук, Еспаноля	5.00
Бучак Мирон, Скенектеди	5.00
Імакс Корп., Александрія	5.00
Карий В., Джерзі Сиґі	5.00
Кругляк Е., Рочестер	5.00
Куси О., Лейк Ворт	5.00
Лясевич Д., Бруклин	5.00
Масляк М., Денвер	5.00
Процінська Е., Аделфай	5.00
Смолинський Б., Ширсбири	5.00
Чучман М., Торонто	5.00
Латишевський Е., Дітройт	4.00
Плеш М., Виндгем	4.00
Гуцуляк В., Ст. Пітерсбург	3.00
Борисюк Р., Ведерсфілд	2.00
Ваверчук В., Ст. Ленард	2.00
Ґадзера Й., Чикаго	2.00
Демченко Ю., Байон	2.00
Дорофея А., Рочестер	2.00
Іленко І., Ґлендейл	2.00
Кушнір Гр., Коговс	2.00
Семенець М., Гат Спрінгс	2.00
Токій А., Форт Лодердейл	2.00

У глибокому болю і смутку повідомляємо Українське Громадянство, що 23-го грудня 1985 року в Ню Йорку упокоїлася в Бозі наша Незабутня СЕСТРА І ТЕТА

бл. п.

Олександра Куницька

уроджена 9-го березня 1900 року в Ярославі, дружина адвоката в Глинянах бл. п. МИКОЛИ КУНИЦЬКОГО, мати двох синів БОГДАНА І РОМАНА, які згинули в УПА, довголітня голова Марійської Дружини при церкві св. Юра в Ню Йорку, член Управи Українського Патріярхального Товариства, співробітниця журнала „Світло" в Торонто.

ПАНАХИДА за душу Покійної буде відправлена в четвер, 26-го грудня ц. р. о год. 7:30 веч. в похоронному заведенні П. Яреми.

В п'ятницю, 27-го грудня 1985 р., о год. 9-ій ранку Тіло Покійної буде перевезене зі згаданого заведення до церкви св. Юра, а звідти, після Служби Божої і похоронних відправ, на цвинтар св. Івана у Квінсі, Н. Й.

СТЕФАНІЯ СЛЮЗАР — сестра
ОКСАНА КОЛІНКО
ЯРОСЛАВА І АЛЕКСАНДРА КУЦ — братанниці

ПОДЯКА

В середу, 28-го серпня 1985 року з Волі Всевишнього, відійшов від нас наш Найдорожчий і Незаступимий МУЖ, БАТЬКО І ДІДЬО

св. п.

Василь Добчанський

Цією дорогою складаємо нашу найщирішу подяку Всеч. Отцям: о. монсіньйорові С. Чомкові і його сотрудникові о. Бойкові, о. Л. Любинському і нашому дорогому пароховi о. Р. Ґолембі за відправу похоронних обрядів у похоронному заведенню. Особливо дякуємо о. Любинському за прощальну проповідь під час Святої Літургії.

Дякуємо Членам Т-ва св. Імени за почесну стійку біля домовини свого покійного Члена. Рівнож дякуємо Членам місцевого Відділу УККА, які разом із Членами Т-ва св. Імени несли домовину.

Ми невимовно вдячні д-рові М. Снігуровичеві за його теплі та змістовні слова від Відділу УККА під час Панахиди, як також інж. О. Пришлякові за прощальні слова від товаришів Бережанської Гімназії і Крайової Управи Патріярхального Т-ва.

Щиро дякуємо тим, які прощали Покійного над могилою: проф. І. Телюкові за дружні слова від довголітнього приятеля і співпрацівника УНСоюзу, д-рові М. Снігуровичеві від Нюгейвенської гормади і від Рідної Школи, якої Покійний був один з основоположників, краянові д-рові М. Задойному від краянів Підгаєцької Землі.

Наше спасибі всім Парафіянам, Приятелям і Знайомим, які так чисельно прийшли щоби віддати останню християнську прислугу Покійному. Ми невимовно вдячні Рідним, Друзям і Знайомим, що приїхали і прилетіли з далеких сторін, щоб засвідчити свою пошану і любов до нашого Найдорожчого Мужа і Батька.

Сердешно дякуємо нашим близьким Приятелям, які в перших хвилинах нашого невимовного горя прийшли зі словами розради, особливо родинам С. і Д. Брочинським, В. і О. Маслянкам і П. і Л. Хомам.

Зокрема сердечно дякуємо Членкиням 108-го Відділу СУА, які займалися підготовкою тризни, а особливо п-ні Марті Рудик. Дякуємо всім Паням за поміч під час тризни.

Сердечно дякуємо всім Тим, що особисто, листовно і телефонічно висловили нам своє щире співчуття.

Наше щире спасибі за китиці і вінки чудових квітів, які прикрасили домовину нашого Мужа і Батька.

Організаціям: Український Конґресовий Комітет Америки в Ню Гейвен, Український Народний Союз — Округа Нової Англії, Товариство св. Імени при церкві св. Михаїла, Управа і Приятелі „Рідної Школи" в Ню Гейвені. Родині М. і Л. Сайтлінґер і Л. і П. Сайтлінґер. Приятелям: п-ву Брочинським, Хомам, Іскат і Вебб, Бембер, Нейлор, Т. і О. Боднарчукам і співпрацівникам Фирст Федерал Банку в Ню Гейвені.

Наша безмежна подяка всім Жертводавцям на Заупокійні Богослужби і всім Тим, що вшанували пам'ять Найдорожчої нам Особи датками на корисні громадські потреби.

Вкінці дякуємо похоронному заведенню Маркевича за солідну обслугу.

Хай Всепаскавий Господь винагородить Вас всіх безмежними ласками.

У глибокому смутку:
ЕВГЕНІЯ — друина
дочка — ХРИСТЯ з мужем МИРОНОМ
син — ЮРІЙ з дружиною ОЛЕНКОЮ
внуки — АДРІЯННА, ДАРУСЯ І МАРКІЯН

ЗАУПОКІЙНІ СЛУЖБИ БОЖІ

108-ий Відділ СУА, Пласт — Станиця Ню Гейвен, Український Народний Дім, Патріярхальне Товариство, д-р Д. Фаріон, д-р С. і О. Курилас, д-р І. і О. Кизик, д-р Р. і О. Палажій, д-р О. Томоруґ, М. Рудницька, Р. і М. Гижий, І. Попель, І. і В. Вальницькі, В. і Е. Ложницькі, Е. і Л. Козюпа, О. і Г. Лісевич, І. і Ліда Лодинська, П. і Р. Черепаха, А. і О. Горячун, Ірена і Марта Рудик, В. і О. Маслянка, М. Музика, Е. і М. Кульчицькі, М. Ґурський, Я. і Е. Пиктей, І. і П. Лодинські, І. і І. Телюк, І. і М. Куць, І. і Г. Лобай, С. Левандовський, О. Мацьків, Б. і М. Антонишин, С. і П. Данів, А. Кобилянський, М. Беневич, О. і Н. Микетей, Е. Палажій, М. і А. Задойний, М. і М. Задойний, М. і О. Задойний, М. Панкевич, І. і М. Сова, М. і В. Вітович, Л. Буката, К. Іскат, Й. і Т. Вебб, Ф. Дмитерко, В. і Л. Фіцалович, І. Гриневич, С. Березіцка, Р. і Ч. Квезенберрі, Ф. і С. Делаврентис, С. і Д. Марґоліс, П. і Д. шаврон, А. і М. Юрша, П. і М. Ґудон, К. і Р. Сорсінеллі, В. і А. Пекораро, П. і К. Пекораро, Е. і М. МекФі, Р. і І. Олещук, К. Пекораро, М. і М. Костко, З. і М. Боднарчук, о. Е. Іскат, о. Я. Левицький, П. і Р. Венґльовські, М. Данилюк, Д. і А. Кошильовські, С. і М. Коханівські, Д. Гречило, А. і А. Крупніцкі, Г. і О. Ціхановські, проф. М. Борисюк, Е. Матвієнко, Ю. і О. Добчанські.

На УКРАЇНСЬКИЙ МУЗЕЙ в Ню Йорку

250 дол. — М. і Х. Добчанська-Мельник.
По 100 дол. — Е. Добчанська, Ю. і О. Добчанські, д-р Роман і Катруся Мельник.
62.25 співпрацівники з Конґресової Бібліотеки.
По 50 дол. — Родина Буката і Потоцькі, Роман і Люба Мельник, М. і Рома Ґіна-Тибодо.
30 дол. — І. і М. Рудик.
По 25 дол. — П. і Л. Хома, 108-ий Відділ СУА, П. і М. Остапюк-Стаіті, А. і О. Тишовницькі.
По 20 дол. — М. Перейма, А. Любинська, І. і О. Нагорські. д-р Я. і І. Остапюки, Анна і Роман Чорнобіль.
По 10 дол. — В. Чудовська, Е. Матвієнко, А. Кульчицька.
По 15 дол. — Р. і П. Романишин, Ярослав Кукіль, Браєн і Марія (Кукіль)-Порієр.
Разом $1067.25

На ТОВАРИСТВО СВ. СОФІЇ — ПАТРІЯРШИЙ ФОНД:

По 100 дол. — Е. Добчанська, Ю. і О. Добчанські, М. і Х. Мельник.
50 дол. — д-р Д. Фаріон.
По 25 дол. — д-р Р. і В. Курилас, д-р І. і Д. Калиневич.
По 20 дол. — В. і О. Маслянки, В. і А. Пекораро, Е. і М. МекФі, Е. Лехман.
По 10 дол. — З. і О. Мандич, А. і Д. Кошельовські, О. і Н. Микетей, М. І. Бойко, М. і О. Духновські.
Разом $530.00

На СОБОР ПРЕСВЯТОЇ РОДИНИ У Вашінґтоні

1000 дол. — Е. Добчанська з родиною.
По 100 дол. — д-р С. і О. Курилас, П. і І. Курилас.
По 50 дол. — Л. Курилас, К. Іскат, А. Кобилянський.
По 25 дол. — Й. і Р. Яхницькі, д-р М. Задойний.
20 дол. — Т. і М. Романюк.
10 дол. — Г. і О. Ціхановські.
Разом $1,430.00

На ГАРВАРДСЬКИЙ ПРОЄКТ — ТИСЯЧОЛІТТЯ ХРИЩЕННЯ УКРАЇНИ

200 дол. — М. і Х. Добчанська-Мельник.
По 100 дол. — Е. Добчанська, Ю. і О. Добчанські, д-р О. Данко, д-р Роман і Катруся Мельники.
50 дол. — д-р Д. Фаріон.
30 дол. — Л. і О. Марків, С. і О. Посполита.
По 25 дол. — проф. М. Борисюк, д-р О. і Д. Кульчицькі, Р. і О. Лаврович, О. і А. Пришляк, А. і М. Мостович, І. і Х. Клюфас.
По 20 дол. — В. і Л. Фіцалович, І. і Р. Гайда.
15 дол. — М. Марків.
По 10 дол. — І. і П. Лодинські, М. і В. Гусак, О. і І. Гладкі, Г. Андрусишин, І. Лучинський.
Разом $965.00

На ФОНД ОБОРОНИ УКРАЇНИ

Ро 50 дол. — д-р Д. Фаріон, А. Кобилянський, М. Ґурський.
По 25 дол. — М. Задойний, д-р М. Задойний.
По 20 дол. — С. Мельник, проф. І. Телюк, Г. Ціхановський.
По 10 дол. — д-р М. Снігурович, С. Верезіцка, Е. Козюпа.
По 5 дол. — Т. Сливінський, П. Бойчук.
Разом $300.00

На КОМІТЕТ ОБОРОНИ УКРАЇНСЬКОЇ СПАДЩИНИ

20 дол. .... П. і В. Войтович
Разом $20.00
Разом на всі цілі $4312.25

Переможе...

(Закінчення зі стор. 2)

сінджера не переговорювати з ПЛО. А хто зв'язаний із цією організацією — про це рішає Єрусалим. І все застрягло тому, що ЗСА не мали апробати Ізраїля стосовно палестинського представництва. Кожному ясно, що ніхто не прийме ролі репрезентанта палестинців, кого не апробує ПЛО, яка є визнана всіми арабами як репрезентант палестинців. Шамір з Шароном використовують це зобов'язання Америки, і не бажають будь-якого порозуміння з палестинцями, бо думають, що час працює для них і Західнє Побережжя і Ґаза „присохне" зчасом до Ізраїля саботують усі заходи Переза і ЗСА. Перез знов не може діяти без погодження з Лікудом, боячись, що це розбило б крихку коаліцію між Партією праці і групою Лікуду. Шамір хоче перетягнути питання переговорів до жовтня 1986 року, коли то він. згідно домовлення про коаліційний уряд, має перебрати від Переза функцію прем'єр-міністра.

Прем'єр Перез має нині два виходи: розв'язати парлямент, скликати нові вибори в надії, що мирові інтенції переможуть, ізраїльтяни голосуватимуть у більшості за Партією праці, і таким чином дадуть цій партії змогу розв'язати болюче палестинське питання. Перез не може потурати тому, щоб його соціялістична партія годилась із тим, щоб в Ізраїлі, який хоче бути державою жидів і для жидів, мати 40 відсотків нежидівського, арабського населення. А коли б Західній Берег і Ґазу інкорпорувати з державою Ізраїля і дати арабам як громадянам права, тоді на 60 членів Кнесету (парляменту) було б 24 посли-араби. А що араби множаться скорше як жиди, то міг би прийти час, коли араби перебрали б керму державного життя Ізраїля. Не дати ж арабам прав, і тримати їх, як досі, в ситуації підкореного, безправного народу, то поводитись з арабами як білі з чорними в Південній Африці. А жиди мають у світі опінію ліберального, свободолюбивого народу. Не можна і не згадати того, що фанатичні елементи (хоч роблять багато галасу і таким чином контролюють вулицю і публічну опінію) корчаться. Дисиденти, які шукають свободи, виїжджаючи з СССР, прямують у великій більшості прямо до Америки, бо не бажають жити в умовах постійного военного стану і громадських обмежень. Нині більше людей еміґрує з Ізраїля, чим до нього прибуває.

Ізраїль має серйозні проблеми. Не має великого майбутнього три мільйони жидів у морі понад ста мільйонів арабів. У форті життя — невеселе, а таким оточеним фортом Ізраїль усе буде, коли не помириться з сусідами. Біда тільки, що оба народи фанатики. Тому в Ізраїлі ще довго буде варитись. Невинна кров буде литись іще довго в країні, де народилась Правда, для тих, які намагаються вірити у неї.

ВСІ УКРАЇНСЬКІ ДІТИ ДО УКРАЇНСЬКИХ ШКІЛ!

Помер о. крилошанин А. Назаревич

У неділю, 1-го грудня 1985 року у вечірніх годинах в дорозі до шпиталя відійшов у вічність о. крилошанин Андрій Назаревич. Причиною смерти була довголітня і тяжка недуга серця

Отець Назаревич народився в Залізцях, Зборівського повіту, Україна, 1-го жовтня 1912 року. Богословські студії закінчив у Львові і священиче рукоположення одержав 12-го лютого 1942 року від єпископа Никити Будка в катедрі св. Юра у Львові. Священичі обов'язки сповняв у Яблониці Руській на Лемківщині, в таборі Ґанакер в Баварії, а по приїзді до Америки став довголітнім парохом у Вилимантику, Конектикат, де збудував церкву і парафіяльний дім. Із-за тяжкої недуги серця, о. крилошанин А. Назаревич був змушений залишити парохію Вилимантик, перейти на пенсію і переїхати в тепліші сторони. І так він опинився в містечку Апопка, Фльорида, в 1979 році. На прохання мешканців, о. Андрій почав відправляти щонеділі Служби Божі. В січні 1980 року відвідав Апопку тодішній Митрополит Філядельфії Владика Мирослав Любачівський і заклав Місійну Станицю Покрови Божої Матери та призначив о. А. Назаревича обслугувати її. І він її обслуговував з деякими перевами до 1-го грудня 1985 року включно.

В середу, 4-го грудня ц.р., в залі Об'єднання св. Володимира, яка служить і за церкву, привезено тлінні останки о. Андрія і в 7-ій годині вечора відправлено священичий парастас. Парастас відправляли о. митрат Віктор Поспішіль, о. декан Ярослав Федик зі Ст. Пітерсбургу, Фла., і отці Крайняк, Фійоре і Пігнато з Карпато-руської церкви з околиць Орляндо.

На похорон о. Андрія Назаревича з'їхалося багато людей з цілої околиці Апопки, а також з Дейтон Біч, Окаля, Ст. Авґустін, Дельтона, Норт Порт, Орлендо а також, крім великої родини о. Андрія і його дружини Іванни, приїхала делеґація з Вилимантику, Конектикат. Церковна заля була заповнена людьми під час парастасу і в дні похорону.

Зворушливу проповідь і прощальне слово виголосив о. Богдан Скаськів, який був товаришем о. Андрія з часів навчання в Богословській Академії у Львові, ректором якої був о. д-р Йосиф Сліпий. У проповіді о. Скаськів вияснив завдання, працю, відповідальність священика тут на землі, а головно звернув увагу, що священик на землі — це посередник між Богом і людьми. Попрощав о. Андрія від себе і всіх ще живих їхніх товаришів. Склав особливі співчуття дружині Іванні, доні Наді і всій родині. При кінці Служби Божої мав ще проповідь о. митрат В. Поспішіль. В своїм слові, о. митрат сказав, що громада в Апопці щойно зачинає розбудовувати своє церковне життя, так як перші християни робили, бо для правдивого церковного життя потрібно мати Божий Дім - церкву. О. митрат приїхав до Апопки як репрезентант єпископа Стемфорду Владики Василя, який через запляновану працю не міг сам приїхати, щоб скласти співчуття дружині й родині, бо о. Андрій Назаревеч був священиком стемфордської дієцезії понад 25 років, а тому і він в його імені прощає о. Андрія та складає якнайщиріші слова співчуття.

Після панахиди на цвинтарі прощав о. Андрія від громади Апопки й околиці Остап Забитко, голова Об'єднання св. Володимира. Зворушливе слово сказав проф. Іван Лобай, брат дружини о. Андрія, згадуючи рідні околиці, ниви і ліси з цього рідного містечка, а з могили родичів превезену землю висипав він на могилу Покійного.

Вміжчасі мужчини й жінки приготовили столи для тризни, що відбулася у залі Об'єднання св. Володимира. За головним столом засіли вдова Іванна Назаревич, доня Надя з дочкою, брат проф. Іван Лобай з дружиною, та п'ять священиків — о. митрат В. Поспішіль, о. декан Я. Федак, о. д-р Нагаєвський з дружиною, о. Бжедінець і о. Станканунич. Обід приготовили жінки Об'єднання св. Володимира. В часі того обіду виголосив довшу промову А. Кулинич про працю о. Андрія в Апопці від 1979 року. Звернув увагу, що не дивлячись на погане здоров'я і прикуття до візочка - майже кожної неділі відправляв Служби Божі. В Апопці о. Андрій відбув свій ювілей з нагоди 40-ліття священицтва. А Кулинич висловив співчуття дружині й родині і заявив, що пам'ять про о. Андрія буде поміж нами, поки житимемо.

Наступним промовцем, що склав співчуття, був В. Коваль з Дейтона Біч.

Про всю працю і заслуги о. Андрія у Вилимантику, Конн. оповів Василь Шулевський який приїхав на похорон з дружиною і Марією Бабій та Марією Майнич. Він приїхав, щоб попрощати свого дорогого о. Назаревича від цілої парохії Вилимантрику. Слово забрав ще Степан Ковальчук, який разом з В. Дем'янчуком закупили великі простори землі, щоб, збудувати в Апопці українське село. Частиною це вдалося їм зробити, в майбутньому — ще треба попрацювати. Проф. І. Лобай прочитав чудовий вірш Іванни Назаревич.

Від імени родини говорив Микола Мартинюк, який подякував всім священикам за участь в похороні, склав подяку промовцям та всім, що з'їхалися зі всіх сторін віддати останню пошану о. Андрієві, а жінкам подякував за приготований обід.

Відспіванням „Боже Великий" закінчено поминки. В часі обіду проведено збірку на виховання нових священиків, що дала суму 500 дол.

Хоч лив зливний дощ, багато людей відпровадили Покійного на цвинтар.

А. К.

УКРАЇНСЬКА СВІТЛИЧКА ДОПОМАГАЄ БАТЬКАМ ВИХОВУВАТИ ДИТИНУ.

На сторожі культурних скарбів Бойківщини

У суботу, 26-го, жовтня ц.р., в Філядельфії відбулося засідання Головної Управи товариства „Бойківщина". Голова товариства мґр Мирон Утриско склав вичерпний звіт з праці Централі та кількох відділів у вільному світі.

Управа проявляє пожвавлену видавничу й організаційну діяльність. Досі поза межами рідних земель появилося 53 числа „Літопису Бойківщини". Кожне число має коло 80 сторінок друку та багато знімок. Матеріяли до чергового 54-го числа вже находяться в друкарні. Літературна критика вважає „Літопис" одним із найкращих реґіональних періодиків, що визначається багатим історичним, мемуарним та інформативним змістом і зразковою українською мовою.

Заходами Головної Управи за час існування т-ва появилися такі більші праці: „Літературна Бойківщина", Гетьман Петро Конашевич Сагайдачний", „Монографія Бойківщини" і „Юрій Кульчицький — герой Відня". Т-во було співвидавцем історичної праці п.н. „Відень" 1683 - Козаки і Кульчицький" Бориса Ямінського. Весною наступного року на книжковому ринку найдеться монументальний науковий твір „Архітектура дерев'яних церков Бойківщини".

Наші реґіональні видання, зокрема „Монографія Бойківщини" стали спонукою для підсовєтських дослідників публікувати ідентичні праці, заправлені комуністичною аґіткою та фальсифікатами минулого нашої Верховини. Вони в листах закликають Головну Управу до тіснішої наукової співпраці та виміни видань. Управа „Бойківщини" зі зрозумілих причин відкинула оферту заявляючи, що наші видання з критичною оцінкою їхніх публікацій можуть пошкодити їм. Натомість свої праці вони, коли бажають, нехай присилають, бо тут є свобода слова.

Незабаром сповниться 20 років від часу, як Повітові Комітети бойківської Верховини об'єдналися в одно товариство, що безперебійно існує до сьогодні і бере динамічну участь в українському громадському житті. Єдність і суто соборницький підхід т-ва „Бойківщина" до всіх важливих проблем нашого ісходу часто подають за приклад іншим товариствам і комітетам. Відділи „Бойківщини" далі існують, діють і тримають тісний контакт з Централею: ЗСА - Філядельфія, Ню Йорк і Боффало; Канада - Едмонтон Торонто і Гамилтон; Бразилія -Сан Павльо та 45 мужів довір'я у країнах Західньої Гемісфери. Відділ у Бразилії постав недавно і з великим ентузіязмом взявся до праці — приєднує членів, збирає різні пам'ятки з Верховини й гроші на видання інформативних карточок і т.п. та веде жваву переписку з Централею.

Згідно з перевіркою контрольної комісії на касовому конто т-ва находиться 22,584.15 дол., що з них невдовзі треба буде видати поважну суму на друк згаданої монументальної книги про архітектуру.

Головна Управа нав'язала контакт зі Студійним осередком при Менор Коледжі в Дженкінтавні, біля Філядельфії, в цілі здепонування деяких пам'яток Музею Бойківщини в Осередку та влаштовування спільних мистецьких виставок, зокрема з ділянки дерев'яної церковної архітектури, вишивок, писанок тощо. У вівторок 22-го жовтня ц.р., члени Головної Управи зустрілися з Дирекцією Студійного осередку і вичерпно обговорили плян співпраці на майбутнє. При цій нагоді Управа включила на неозначений час у постійну виставку народних строїв на манекенах Осередку дарований т-ву „Бойківщина", заходами голови А. Лятишевської та містоголови О. Макар Відділу СУА з Дітройту знаменитий стилізований стрій бойкині з лейбиком і накриттям голови, а до бібліотеки Управа передала 42 числа за минулі роки „Літопису Бойківщини". На березень наступного року запляновано спільну виставку церковного мистецтва в Студійному Осередку та згодом у відомому Балч інституті в Філядельфії.

Після жвавої дискусії над звітом голови М. Утриска, намічено такий плян праці на прийдешнє: 1) Видання „Архітектури..." і „Альбому бойківських взорів вишивок". 2.) Відзначення 130-річчя народження і 70-річчя смерти великого сина Бойківщини поета Івана Франка. 3) Зладження Обіжника в справі цих відзначень. 4) Переклад на англійську мову книжки „Юрій Кульчицький — герой Відня". 5) Визичення Студійному Осередкові вишивок, ноші, писанок і кількох картонів з великими знімками бойківських дерев'яних церков. 6) Устійнення дати спільної виставки зі Студійним Осередком у його приміщеннях та в Балч інституті, що познайомить чужинців зі зразками нашої культури.

Управа закликає колишніх мешканців бойківської Верховини присилати списки українських жертв з часів польської, німецької та большовицької окупації їхньої місцевості. Документація української мартирології є дуже важливою для майбутніх істориків, особливо тепер, коли московські масові вбивці намагаються знеславити наш нарід. Потрібно теж списків тих, що переховували жидів, або за те були розстріляні гітлерівцями. Не дозвольмо жирувати на неповинній крові українських мучеників деяким жидівським і московським коляборантам Гітлера та Сталіна.

Списки помордованих братів і сестер з Верховини Управа т-ва збереже у своєму архіві й в міру потреби буде публічно використовувати їх. В останніх днях наше т-во вислало до української преси оригінал німецького повідомлення з 13-го лютого 1944 року про розстріл 30 українців і українок у Дрогобичі.

Сподіваємося, що наше ідейне та карне членство радо відгукнеться на цей важливий заклик Управи. Крім списків жертв, прохаємо присилати до „Літопису" описи різних звірств і нищення жорстоким окупантом культурних та матеріяльних здобутків нашої Верховини.

Важкі умовини на рідних землях заставляють нас скріпити організаційну й видавничу працю товариства.

О. Татомир

Вшанували...

(Закінчення зі стор. 1)

вати на мікрофільми матеріяли архіву Академії.

Мирослав Лабунька, професор Ля Саль коледжу у Філядельфії, згадав про своє враження від доповіді проф. Шевельова про етапи розвитку української літератури, яку він чув ще підлітком у Західній Німеччині Проф. Шевельов говорив про Миколу Зерова і европеїзацію української літератури. Він сказав, що розвиток української літератури совєтського періоду закінчився в день самогубства Миколи Хвильового 13-го травня 1933 року.

Професор Сиракюзького університету Яків Гурський говорив про проф. Шевельова як мовознавця, автора понад 500 наукових праць, з яких більшість присвячена проблемам слов'янського і українського мовознавства. Проф. Шевельов є автором двох об'ємистих книг, в яких по новому подав історію української мови. Щойно виданий том „Анналів", присвячений проф. Шевельову свідчить про те, що його шанують мовознавці всього світу. Тридцять учених, переважно не-українців, з різних країн світу надіслали до цього тому свої статті на теми української мови.

Вечір закінчився виступом ювілята. Проф. Шевельов сказав, що своєю життьовою місією він вважав вивчення походження та історії української мови, але, хоч як це парадоксально, українська громада знає його більше як літературознавця і літературного критика.

Найважливішою своєю публікацією він вважає книжку „Історична фонологія української мови", що має понад 800 сторінок і вийшла 1979 року англійською мовою. Довгі роки проф. Шевельов готувався до написання цієї праці. У процесі підготови вийшли його попередні книжки: „Нарис сучасної української літературної мови" (видана 1951 року українською мовою), „Передісторія слов'янських мов" (видана англійською мовою двічі, 1964 року у Німеччині і 1965 року в Америці). На тему української літературної мови вийшла 1966 року книжка німецькою мовою.

Проф. Шевельов зауважив, що на його думку історія не є точною наукою, бо вона оперує надто великою кількістю фактів. Наприклад, можна писати історію України „з Вінницею" (тобто згадавши масові убивства НКВД у 1937-38 роках) і „без Вінниці"; можна писати історію України з гетьманською державою XVII століття і без неї.

Лінґвістика є точніша наука. У кожній мові всього по 30-50 фонем (звуків). Слова, вживані у мові країни свідчать про історію цієї країни. Наприклад, можна писати історію Америки, оминаючи події, пов'язані з індіянами. Але ж назви кількох стейтів, як от Коннектикат, Массачусетс і багато інших слів є індіянського походження. Тепер у Совєтському Союзі пишуть про те, що в минулому Україна не мала контактів із Заходом, але не можна викинути з української мови багатьох слів, що прийшли з Німеччини, Чехії тощо.

Проф. Шевельов сказав, що в найголовнішій праці свого життя, дослідженні „Фонології української мови", він зробив спробу висвітлити тяглість історії української мови від VI століття дотепер, а тим самим і тяглість історії України.

Промовець відзначив заслугу проф Я. Гурського, редактора щойно виданого тому „Анналів". До участи в ньому він залучив 30 мовознавців з різних країн вільного світу. Кожний з них дав статтю на тему української мови, в результаті — перегляд українського мовознавства поза межами України.

Ювілят висловив подяку всім, хто тут привітав його, також організаціям та окремим особам, що вітали його листовно.

Привітання надіслали: Петро і Марія Одарченки в імені вашінґтонської групи Академії, Григорій Костюк Остап Тарнавський і Уляна Любович в імені Об'єднання Українських Письменників „Слово"; професори Ігор Шевченко і Франк Сисин від УНІҐУ, проф. Василь Лев і проф. Леонід Рудницький від Філологічної секції НТШ, Степан Хемич, о. Богдан Тарнавський і Лідія Стецик в імені Фонду Катедр Українознавства Володимир Баранецький і Слава Олесницька в імені Фундації Приятелів Енциклопедії України; Андрій Аксенів, Андрій Винницький, о. Семен Гаюк, Роман Ільницький, Раїса і Григорій Костюки, Іван Манченко, д-р Роман Осінчук, Ліда Палій, проф. Л. Рудницький Улас і Таня Самчуки, Петро і Наталя Холодні.

● РОЗШУКИ ●

Пошукую моїх братів
ВАСИЛЯ ГРЕНЕДІЖАК І ІВАНА САТОР,
останньо жили в Німеччині. Хто знав би про них або вони самі, прошу зголоситись на нижче подану адресу:
OLENA HANAS
Wagrodno 47
pocz. Ruja 59-243
woj. Legnica, Poland
Олена Ганас